

Czwartek, 25 marzec 2021

P9_TA(2021)0097

Polityka spójności i regionalne strategie środowiskowe w walce ze zmianą klimatu

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie polityki spójności i regionalnych strategii środowiskowych w walce ze zmianą klimatu (2020/2074(INI))

(2021/C 494/03)

Parlament Europejski,

- uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 3 i 21, oraz Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), w szczególności jego art. 4, 11, 173–178, 191 i 194, a także Protokół nr 28 do Traktatów w sprawie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej,
- uwzględniając porozumienie przyjęte podczas 21. Konferencji Stron Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie Zmian Klimatu (COP21) w Paryżu w dniu 12 grudnia 2015 r. (porozumienie paryskie), w szczególności jego art. 7 ust. 2 i art. 11 ust. 2, w których uznaje się wymiar lokalny, niższy niż krajowy i regionalny zmiany klimatu i działań w dziedzinie klimatu,
- uwzględniając Agendę na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 przyjętą przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w dniu 25 września 2015 r., a także cele zrównoważonego rozwoju,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 11 grudnia 2019 r. w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu (COM(2019)0640),
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 14 marca 2019 r. w sprawie zmiany klimatu – europejska, długofalowa i zgodna z porozumieniem paryskim wizja strategiczna na rzecz dobrze prosperującej, nowoczesnej, konkurencyjnej i neutralnej dla klimatu gospodarki ⁽¹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie alarmującej sytuacji klimatycznej i środowiskowej ⁽²⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 15 stycznia 2020 r. w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu ⁽³⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 17 kwietnia 2020 r. w sprawie skoordynowanych działań UE na rzecz walki z pandemią COVID-19 i jej skutkami ⁽⁴⁾,
- uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej z dnia 11 grudnia 2020 r. dotyczące zmiany klimatu,
- uwzględniając sprawozdanie specjalne Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu (IPCC) zatytułowane „Globalne ocieplenie o 1,5 °C”, jego 5. sprawozdanie oceniające oraz sprawozdanie podsumowujące, a także jego sprawozdanie specjalne dotyczące zmiany klimatu i gruntów oraz sprawozdanie specjalne dotyczące oceanów i kriosfery w zmieniającym się klimacie,
- uwzględniając ocenę wskaźników przeprowadzoną przez Europejską Agencję Środowiska, dotyczącą strat ekonomicznych wynikających z ekstremalnych zjawisk pogodowych w Europie, opublikowaną w dniu 20 grudnia 2020 r.,
- uwzględniając ogólny unijny program działań w zakresie środowiska do 2020 r. „Dobra jakość życia z uwzględnieniem ograniczeń naszej planety”, wniosek Komisji dotyczący ogólnego unijnego programu działań w zakresie środowiska do 2030 r. oraz jej wizję do 2050 r.,
- uwzględniając Konwencję Narodów Zjednoczonych o różnorodności biologicznej,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 16 stycznia 2020 r. w sprawie 15. posiedzenia Konferencji Stron (COP15) Konwencji o różnorodności biologicznej ⁽⁵⁾,
- uwzględniając wniosek Komisji z dnia 4 marca 2020 r. dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego ramy na potrzeby osiągnięcia neutralności klimatycznej i zmieniającego rozporządzenie (UE) 2018/1999 (Europejskie prawo o klimacie) (COM(2020)0080),

⁽¹⁾ Dz.U. C 23 z 21.1.2021, s. 116.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2019)0078.

⁽³⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0005.

⁽⁴⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0054.

⁽⁵⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0015.

Czwartek, 25 marzec 2021

- uwzględniając wniosek Komisji z dnia 14 stycznia 2020 r. dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (COM(2020)0022) oraz jej zmieniony wniosek z dnia 28 maja 2020 r. (COM(2020)0460),
- uwzględniając wniosek Komisji z dnia 28 maja 2020 r. dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie instrumentu pożyczkowego na rzecz sektora publicznego w ramach mechanizmu sprawiedliwej transformacji (COM(2020)0453),
- uwzględniając wniosek Komisji z dnia 28 maja 2020 r. dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 1303/2013 w odniesieniu do nadzwyczajnych zasobów dodatkowych i przepisów wykonawczych w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia”, aby zapewnić pomoc na wspieranie kryzysowych działań naprawczych w kontekście pandemii COVID-19 i przygotowania do ekologicznej i cyfrowej odbudowy gospodarki zwiększającej jej odporność (REACT-EU) (COM(2020)0451),
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 ⁽⁶⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów szczególnych dotyczących celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” oraz w sprawie uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 ⁽⁷⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1304/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1081/2006 ⁽⁸⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1299/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna” ⁽⁹⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1300/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1084/2006 ⁽¹⁰⁾,
- uwzględniając wniosek Komisji z dnia 29 maja 2020 r. dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego Program InvestEU (COM(2020)0403),
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/2088 ⁽¹¹⁾,
- uwzględniając badanie Parlamentu Europejskiego z 2021 r. dotyczące polityki spójności i zmiany klimatu,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 13 czerwca 2018 r. w sprawie polityki spójności i gospodarki o obiegu zamkniętym ⁽¹²⁾,
- uwzględniając art. 349 TFUE zgodnie z jego wykładnią przez Trybunał Sprawiedliwości zawartą w wyroku z dnia 15 grudnia 2015 r. w sprawie Majotty (sprawy połączone od C-132/14 do C-136/14), który przewiduje możliwość przyjęcia specyficznych i stanowiących odstępstwo środków dla najbardziej oddalonych regionów Unii Europejskiej,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 5 marca 2020 r. dotyczący strategii na rzecz równouprawnienia płci na lata 2020–2025 (COM(2020)0152),

⁽⁶⁾ Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 320.

⁽⁷⁾ Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 289.

⁽⁸⁾ Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 470.

⁽⁹⁾ Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 259.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 281.

⁽¹¹⁾ Dz.U. L 198 z 22.6.2020, s. 13.

⁽¹²⁾ Dz.U. C 28 z 27.1.2020, s. 40.

Czwartek, 25 marzec 2021

- uwzględniając art. 54 Regulaminu,
  - uwzględniając opinie przedstawione przez Komisję Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności, Komisję Transportu i Turystyki oraz Komisję Rolnictwa i Rozwoju Wsi,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Rozwoju Regionalnego (A9-0034/2021),
- A. mając na uwadze, że zmiana klimatu jest wyzwaniem wykraczającym poza granice i wymaga natychmiastowych i ambitnych działań na szczeblu światowym, europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym, tak by ograniczyć globalne ocieplenie do 1,5 °C powyżej poziomów sprzed epoki przemysłowej i zapobiec utracie różnorodności biologicznej na masową skalę; mając na uwadze, że wymagane są pilne środki w celu sprawienia, aby średnia temperatura na świecie nie wzrosła o więcej niż 2 °C w porównaniu z poziomami sprzed epoki przemysłowej, gdyż wszelka utrata różnorodności biologicznej poważnie wpłynie na jakość produkcji rolnej;
- B. mając na uwadze, że wzrost o 1,5 °C to maksimum, jakie może wytrzymać planeta; mając na uwadze, że jeżeli po 2030 r. temperatury nadal będą rosnąć, ludzkość czekać jeszcze liczniejsze susze, powodzie, ekstremalne upały, a także ubóstwo setek milionów ludzi i prawdopodobna zagłada grup ludności najbardziej narażonych na te zjawiska, a w najgorszym scenariuszu zagrożone jest przetrwanie całej ludzkości w dłuższej perspektywie, jak wskazano w sprawozdaniu międzyinstytucjonalnym UE pt. „Challenges and Choices for Europe” [Wyzwania i wybory dla Europy];
- C. mając na uwadze, że według szacunków Europejskiej Agencji Środowiska w latach 1980–2019 ekstremalne zjawiska pogodowe doprowadziły w państwach EOG do strat gospodarczych na łączną kwotę 446 mld EUR; mając na uwadze, że odpowiada to kwocie 11,1 mld EUR rocznie, a łączne straty z uwzględnieniem deflacji wynoszą prawie 3 % PKB analizowanych krajów;
- D. mając na uwadze, że ostatnie badania pokazują, iż współczynnik globalnego ocieplenia powodowanego przez kopalny gaz ziemny (metan – CH₄) jest znacznie wyższy niż wcześniej zakładano;
- E. mając na uwadze, że w bieżącym okresie programowania globalne ocieplenie może osiągnąć 1,5 °C powyżej poziomu sprzed epoki przemysłowej, co wymaga natychmiastowego działania w celu zaradzenia kryzysowi klimatycznemu, zgodnie z polityką UE w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych, Europejskim Zielonym Ładem, programem działań ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030 i porozumieniem paryskim;
- F. mając na uwadze, że transformacja w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu przeprowadzona najpóźniej do 2050 r. stanowi zarówno wielką szansę, jak i wyzwanie dla Unii oraz jej państw członkowskich, regionów, miast, społeczności lokalnych, obywateli, pracowników, przedsiębiorstw i przemysłu; mając na uwadze, że należy jednak osiągnąć równowagę między ambitnymi celami klimatycznymi a utrzymaniem konkurencyjności gospodarki, nie rezygnując z osiągnięcia celu 1,5 °C;
- G. mając na uwadze, że osiągnięcie tego celu będzie wymagać ogólnego przekształcenia europejskiego społeczeństwa i gospodarki, w związku z którym w niektórych sektorach nastąpi nieodwracalny spadek produkcji połączony z utratą miejsc pracy w obszarach aktywności gospodarczej bazujących na produkcji i wykorzystaniu paliw kopalnych, podczas gdy inne sektory zdołają znaleźć technologiczną alternatywę;
- H. mając na uwadze, że zrównoważony rozwój należy postrzegać jako wyważone podejście zakładające jednocześnie zrównoważony wzrost gospodarczy oraz postęp społeczny i postęp w dziedzinie ochrony środowiska;
- I. mając na uwadze, że w porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 16 grudnia 2020 r. ⁽¹³⁾ ustanowiono ogólny cel zakładający, że co najmniej 30 % łącznej kwoty budżetu Unii i wydatków z Instrumentu Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy zostanie przeznaczony na wspieranie realizacji celów klimatycznych, oraz nowy cel zakładający przeznaczenie w 2024 r. 7,5 %, a w 2026 r. i 2027 r. po 10 % rocznych wydatków na ochronę różnorodności biologicznej;
- J. mając na uwadze, że wyspy, zwłaszcza małe, oraz regiony najbardziej oddalone są terytoriami UE najbardziej narażonymi i wrażliwymi na skutki zmiany klimatu, a także muszą uporać się ze szczególnymi i dodatkowymi wyzwaniami i kosztami w trakcie transformacji; mając na uwadze, że zmiana klimatu i jej wielorakie skutki dotykają

⁽¹³⁾ Porozumienie międzyinstytucjonalne z dnia 16 grudnia 2020 r. pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą Unii Europejskiej i Komisją Europejską w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami oraz w sprawie nowych zasobów własnych, w tym również harmonogramu wprowadzania nowych zasobów własnych (Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 28).

Czwartek, 25 marzec 2021

regiony europejskie na różne sposoby, w różnym stopniu i w różnym czasie oraz że zarządzanie transformacją doprowadzi do znacznych zmian strukturalnych; mając na uwadze, że skutki dla obywateli i pracowników będą zatem różnorakie i nie wszystkie kraje będą odczuwać je w równej mierze lub będą w stanie odpowiednio zareagować; mając na uwadze, że w opracowywanej obecnie długoterminowej wizji obszarów wiejskich w Europie podkreśla się konieczność wzmocnienia i uatrakcyjnienia tych obszarów jako miejsca pracy i zamieszkania;

- K. mając na uwadze, że wyspy oraz regiony najbardziej oddalone i peryferyjne cechuje ogromny potencjał produkcji energii ze źródeł odnawialnych i że są one strategicznymi laboratoriami na potrzeby wdrażania innowacyjnych środków politycznych i rozwiązań technicznych umożliwiających transformację energetyczną, ograniczenie emisji CO₂ oraz szybsze przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym;
- L. mając na uwadze, że polityka spójności nie tylko oferuje możliwości inwestycyjne z myślą o zaspokojeniu potrzeb lokalnych i regionalnych za pośrednictwem europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych (funduszy ESI), lecz także zapewnia zintegrowane ramy polityczne, aby zmniejszyć różnice rozwojowe między europejskimi regionami i udzielić im pomocy w sprostaniu wielorakim wyzwaniom dla ich rozwoju, w tym przez ochronę środowiska oraz sprawiedliwy i zrównoważony rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu;
- M. mając na uwadze, że różnice gospodarcze, społeczne i terytorialne, których zniwelowanie jest głównym celem polityki spójności, mogą być również kształtowane przez zmianę klimatu i jej długofalowe konsekwencje oraz że unijne środki polityki klimatycznej również powinny przyczyniać się do osiągnięcia celów unijnej polityki spójności;
- N. mając na uwadze, że polityka spójności ma zasadnicze znaczenie dla wsparcia mniej rozwiniętych regionów lub obszarów, które znajdują się w trudnej sytuacji ze względów przyrodniczych lub geograficznych, często są najsilniej dotknięte skutkami zmiany klimatu i dysponują mniejszymi zasobami na przeciwdziałanie tym skutkom;
- O. mając na uwadze, że polityka spójności jest podstawowym narzędziem sprawiedliwej transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu, która nie pozostawia nikogo w tyle; mając na uwadze, że proekologiczna polityka przeciwdziałania zmianie klimatu niejednakowo wpływa na kobiety i mężczyzn; mając na uwadze, że należy również uwzględnić wpływ na grupy społeczne narażone na zagrożenia i marginalizowane;
- P. mając na uwadze, że władze lokalne i regionalne, lecz także inne właściwe zainteresowane podmioty, są kluczowymi podmiotami we wdrażaniu polityki spójności i skutecznym reagowaniu na wymagające pilnych działań zagrożenie związane ze zmianą klimatu; mając na uwadze, że odpowiadają one za jedną trzecią wydatków publicznych oraz dwie trzecie inwestycji publicznych, w związku z czym zasadnicze znaczenie ma tworzenie mechanizmów takich jak Porozumienie Burmistrzów w sprawie Klimatu i Energii, służących współpracy władz lokalnych i regionalnych odpowiedzialnych za realizację celów UE w zakresie klimatu i energii;
- Q. mając na uwadze, że kryzys klimatyczny jest ściśle powiązany z innymi kryzysami, takimi jak utrata różnorodności biologicznej, a także z kryzysem zdrowotnym, społecznym i ekonomicznym związanym z pandemią COVID-19; mając na uwadze, że chociaż kwestie te należy rozpatrywać równolegle, każda z nich musi być traktowana odrębnie i odpowiednio;
- R. mając na uwadze, że od czasu jego utworzenia w 2002 r. Fundusz Solidarności Unii Europejskiej (FSUE) uruchamiano w reakcji na ponad 90 katastrof, udostępniając ponad 5,5 mld EUR w 23 państwach członkowskich i w jednym kraju przystępującym; mając na uwadze, że w ramach reakcji UE na pandemię COVID-19 zakres FSUE rozszerzono na poważne stany zagrożenia zdrowia publicznego oraz podniesiono maksymalny poziom zaliczek;
- S. mając na uwadze, że transformacja w kierunku neutralnej dla klimatu, zrównoważonej gospodarki o obiegu zamkniętym musi obejmować wszystkie podmioty społeczne, szczególnie sektor prywatny, partnerów społecznych i obywateli, a także przedstawicieli wyłanianych w wyborach, w tym władze lokalne i regionalne, oraz musi być poparta solidnymi środkami sprzyjającymi włączeniu społecznemu w celu zapewnienia uczciwej i sprawiedliwej transformacji, wspierającej przedsiębiorstwa, utrzymywanie i tworzenie miejsc pracy, szczególnie „zielonych” i „niebieskich” miejsc pracy wysokiej jakości;

Czwartek, 25 marzec 2021

- T. mając na uwadze, że państwa członkowskie przyjęły krajowe plany w dziedzinie energii i klimatu, w związku z czym regiony powinny przedstawić regionalne plany łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania się do niej, aby wytyczyć drogę do osiągnięcia neutralności klimatycznej najpóźniej w 2050 r.;
- U. mając na uwadze, że transformację w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu najpóźniej do 2050 r. można osiągnąć przez połączenie finansowania publicznego na szczeblu unijnym i krajowym oraz stworzenie właściwych warunków dla finansowania prywatnego;
- V. mając na uwadze, że pozyskiwanie energii ze źródeł opartych na paliwach kopalnych, a szczególnie stałych paliwach kopalnych, niweczy wysiłki na rzecz osiągnięcia neutralności klimatycznej, a zatem Unia Europejska powinna ustanowić spójne ramy prawne, aby bardziej promować wykorzystywanie energii ze źródeł odnawialnych, takiej jak energia słoneczna i energia z biomasy, zamiast energii z paliw kopalnych; mając na uwadze, że w związku z tym polityka spójności powinna gwarantować poszanowanie zasady „efektywność energetyczna przede wszystkim”, która służy zwiększeniu efektywności popytu na energię i dostaw energii oraz powinna być stosowana i przestrzegana w przypadku wszystkich inwestycji związanych z energią w ramach polityki spójności; mając na uwadze, że w wielu państwach członkowskich przejściowe wykorzystywanie źródeł energii opartych na gazie ziemnym, do 31 grudnia 2025 r., może okazać się niezbędne do osiągnięcia sprawiedliwej transformacji energetycznej, która nie powoduje szkód społecznych i nie pozostawia nikogo w tyle; mając na uwadze, że regionalne strategie ochrony środowiska powinny być powiązane z ambitnymi celami klimatycznymi, mogącymi wykraczać poza ogólny cel, czyli osiągnięcie neutralności klimatycznej w UE do 2050 r., oraz powinny przewidywać stopniowe wycofanie, do 31 grudnia 2025 r., paliw kopalnych, w tym projekty dotyczące infrastruktury gazowej, wspierać ich zastępowanie energią odnawialną, materiałami i produktami wytwarzanymi w sposób zrównoważony, a także ogólnie promować zasobooszczędność i zrównoważony rozwój, zgodnie z przepisami rozporządzenia w sprawie EFRR-FS; ⁽¹⁴⁾
- W. mając na uwadze, że regionalne strategie środowiskowe powinny dążyć do pełnego i stałego zatrudnienia przy jednoczesnym postępie społecznym i niedyskryminacji, aby lepiej przeciwdziałać skutkom zmiany klimatu i utracie różnorodności biologicznej;
- X. mając na uwadze, że plany gospodarowania odpadami powinny odpowiadać zasadom gospodarki o obiegu zamkniętym i stanowić element regionalnych strategii środowiskowych;
- Y. mając na uwadze, że wielowarstwowy europejski model zarządzania oparty na aktywnym i konstruktywnym partnerstwie między poszczególnymi szczeblami zarządzania i zainteresowanymi stronami jest kluczem do transformacji w kierunku neutralności klimatycznej; mając na uwadze, że inicjatywy podejmowane przez społeczności i obywatele mogą zdecydowanie wesprzeć transformację ekologiczną i walkę ze zmianą klimatu;
- Z. mając na uwadze, że strategie makroregionalne UE mogą pomóc w ustaleniu kluczowych sektorów i obszarów współpracy między poszczególnymi regionami stojącymi wobec wspólnych wyzwań, takich jak zmiana klimatu, łagodzenie zmiany klimatu i przystosowywanie się do niej, utrata różnorodności biologicznej, transport, gospodarowanie odpadami, projekty transgraniczne i zrównoważona turystyka;
1. podkreśla znaczenie przeciwdziałania zmianie klimatu zgodnie z zobowiązaniami Unii podjętymi w ramach Europejskiego Zielonego Ładu na rzecz wdrożenia porozumienia paryskiego i celów zrównoważonego rozwoju, w pełnej zgodności z rozporządzeniem w sprawie systematyki, z uwzględnieniem aspektów społecznych, gospodarczych i terytorialnych, tak by zapewnić sprawiedliwą transformację wszystkim terytoriom i obywatelom, nie pozostawiając nikogo w tyle; wskazuje na potrzebę uwzględnienia zasady „nie czyni poważnych szkód” przewidzianej w rozporządzeniu w sprawie systematyki w odniesieniu do wszystkich inwestycji;
2. z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji dotyczący Europejskiego prawa o klimacie, stanowiący fundament Europejskiego Zielonego Ładu, wprowadzający do prawodawstwa Unii cel osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r. oraz zauważa, że trzeba przełożyć go na konkretne działania lokalne, uwzględniając ograniczenia i uwypuklając atuty każdego terytorium, jak również cele pośrednie na lata 2030 i 2040, zgodnie z postulatem Parlamentu Europejskiego; w związku z tym przypomina, że celem Europejskiego Zielonego Ładu jest ochrona, zachowanie i poprawa kapitału naturalnego UE oraz ochrona zdrowia i dobrostanu obywateli przed zagrożeniami i negatywnymi skutkami związanymi ze środowiskiem;

⁽¹⁴⁾ Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności (COM(2018)0372).

Czwartek, 25 marzec 2021

3. podkreśla, że władze lokalne i regionalne muszą wyraźnie zobowiązać się do realizacji celów klimatycznych, i zaznacza, że trzeba nasilić dialog na wielu szczeblach między władzami krajowymi, regionalnymi i lokalnymi na tematy takie jak planowanie i wdrażanie krajowych środków klimatycznych, bezpośredni dostęp władz lokalnych do finansowania i monitorowanie postępów w realizacji przyjętych środków, a także pilnie wyposażać je w odpowiednie narzędzia finansowe i administracyjne umożliwiające osiągnięcie tych celów; ponadto uważa, że władze regionalne i lokalne mają do odegrania kluczową rolę na wszystkich etapach planowania, przygotowania i realizacji projektów;
4. wzywa organy odpowiedzialne za programowanie krajowe i regionalne, aby w ramach bieżącego przygotowywania programów krajowych i regionalnych zapewniły maksymalne transformacyjne oddziaływanie ochrony klimatu i środowiska;
5. zauważa, że ewentualne dostosowania polityki w związku z realizacją porozumienia paryskiego i jego sprawozdaniami pięcioletnimi powinny być uwzględniane w sposób właściwy i odpowiedni dla polityki spójności, podobnie jak w przypadku przeglądu śródkresowego EFRR-FS;
6. wzywa wszystkie władze lokalne i regionalne, aby przyjęły lokalne i regionalne strategie na rzecz klimatu, w których cele przyjęte na szczeblu UE zostaną przełożone na konkretne cele lokalne, na podstawie całościowego podejścia ukierunkowanego na dane miejsce lub obszar, zapewniającego długoterminową wizję transformacji klimatycznej i lepsze wykorzystanie zasobów finansowych polityki spójności; zaznacza, że w zakres regionalnych strategii ochrony środowiska należy włączyć plany gospodarowania odpadami;
7. podkreśla kluczową rolę polityki spójności – w synergii z innymi strategiami politycznymi – w przeciwdziałaniu zmianie klimatu i osiągnięciu neutralności klimatycznej najpóźniej do 2050 r. oraz celów pośrednich do 2030 r. i 2040 r., a także rolę władz lokalnych i regionalnych w daleko idącej reformie polityki inwestycyjnej;
8. wzywa do zapewnienia większej zgodności i koordynacji między polityką spójności i innymi strategiami politycznymi UE, tak by poprawić uwzględnianie aspektów klimatycznych w polityce, projektować skuteczniejsze strategie oparte na źródłach, udostępniać ukierunkowane finansowanie unijne, a w rezultacie lepiej wdrażać politykę klimatyczną w terenie;
9. przypomina, że celem polityki klimatycznej powinno być pełne i stabilne zatrudnienie, w tym „zielone” i „niebieskie” miejsca pracy, oraz zapewnienie szkolenia, które mogłoby przyczynić się do sprawiedliwego postępu społecznego, a także uważa, że polityka klimatyczna musi chronić miejsca pracy najbardziej dotknięte zmianą klimatu przez tworzenie nowych zielonych miejsc pracy, tak aby pracownicy nie byli pozostawieni samym sobie, w chwili gdy niektóre sektory przechodzą na zieloną gospodarkę; apeluje do państw członkowskich, aby priorytetowo traktowały walkę ze zmianą klimatu oraz dążenie do zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu i do sprawiedliwości społecznej, a także walkę z ubóstwem, w tym ubóstwem energetycznym, i eliminację polityki obciążającej grupy narażone na zagrożenia i marginalizowane; zaznacza w tym kontekście, że należy podjąć dalsze działania przeciwko ubóstwu energetycznemu;
10. z zadowoleniem przyjmuje stanowisko Rady Europejskiej i uznanie stanowiska Parlamentu, zgodnie z którym wydatki UE powinny być zgodne z celami porozumienia paryskiego i zasadą „nie szkodzić” wynikającą z Europejskiego Zielonego Ładu; przypomina również, że nowe ramy prawne polityki spójności obejmują zasadę „nie czyn poważnych szkód” przewidzianą w rozporządzeniu w sprawie systematyki wśród zasad horyzontalnych mających zastosowanie do wszystkich funduszy strukturalnych;
11. zaznacza, że zrównoważony rozwój i transformacja w kierunku bezpiecznej, neutralnej dla klimatu, odpornej na zmianę klimatu, bardziej zasobooszczędnej, zapewniającej przystępność cenową i społecznie wyważonej gospodarki o obiegu zamkniętym mają kluczowe znaczenie dla zapewnienia długoterminowej konkurencyjności gospodarki Unii, a także dla zachowania jej spójności społecznej, a przy tym pomagają w tworzeniu nowych możliwości inwestycyjnych w obszarach rolnictwa, handlu, transportu, energii i infrastruktury oraz promują bezpieczniejszą i bardziej przyjazną dla środowiska konsumpcję, jak również chronią nasze środowisko życiowe i dobrostan obywateli europejskich;
12. zwraca uwagę, że zasadnicze znaczenie ma pełne przestrzeganie zasad wielopoziomowego sprawowania rządów i partnerstwa w ramach polityki spójności, również z perspektywy płci, ponieważ władze lokalne i regionalne mają bezpośrednie kompetencje w zakresie środowiska i zmiany klimatu, realizując 90 % działań ukierunkowanych na przystosowywanie się do zmiany klimatu i 70 % działań zmierzających do jej łagodzenia; przypomina, że mogą także opracowywać działania mające na celu promowanie wśród obywateli zachowań przyjaznych dla środowiska, w tym związanych z gospodarowaniem odpadami, inteligentną mobilnością i zrównoważonym mieszkaniem; podkreśla, że transformacja w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu musi być sprawiedliwa i sprzyjać włączeniu społecznemu, ze

Czwartek, 25 marzec 2021

zwróceniem szczególnej uwagi na ludność zamieszkującą obszary wiejskie i oddalone; uznaje potrzebę wsparcia terytoriów najsilniej dotkniętych transformacją w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu, unikania pogłębiających się dysproporcji regionalnych, a także wzmocnienia pozycji pracowników oraz społeczności lokalnych i regionalnych; apeluje do administracji rządowej wszystkich szczebli, aby dołożyła wszelkich starań w celu zachęcania do współpracy wykraczającej poza granice administracyjne, w tym do współpracy rządów na różnych poziomach, międzyregionalnej, międzygminnej i transgranicznej, na rzecz wymiany wiedzy i przykładów dobrych praktyk w dziedzinie projektów i inicjatyw dotyczących zmiany klimatu, finansowanych ze środków polityki spójności;

13. wzywa do opracowania całościowych regionalnych strategii środowiskowych w celu zagwarantowania zrównoważonego rozwoju i łagodzenia skutków zmiany klimatu dzięki wsparciu transformacji w kierunku energii ze źródeł odnawialnych, ochrony różnorodności biologicznej i przystosowania się do zmiany klimatu; uważa, że takie strategie regionalne powinny wspierać zaangażowanie obywatelskie i projekty podejmowane na szczeblu lokalnym na odpowiedzialność podmiotów szczebla lokalnego, a także powinny pogłębiać współpracę między regionami, również za pośrednictwem projektów transgranicznych; apeluje do Komisji o wspieranie i ułatwianie współpracy między regionami oraz wymiany wiedzy specjalistycznej i najlepszych praktyk; podkreśla znaczenie utrzymania zasady partnerstwa we wszelkim programowaniu, wdrażaniu i monitorowaniu polityki spójności UE oraz nawiązania solidnej współpracy między władzami regionalnymi i lokalnymi, obywatelami, organizacjami pozarządowymi i zainteresowanymi stronami; podkreśla, że konsultacje publiczne powinny być gruntowne i merytoryczne oraz zapewniać aktywne i reprezentatywne uczestnictwo społeczności i zainteresowanych stron w procesie decyzyjnym, aby budzić w nich poczucie odpowiedzialności za decyzje i plany, stymulować inicjatywy i zaangażowanie w działania; podkreśla znaczenie prowadzonych na szczeblu lokalnym inicjatyw i projektów przyczyniających się do osiągnięcia neutralności klimatycznej;

14. uważa, że polityka spójności powinna przyczyniać się do wdrażania celów zrównoważonego rozwoju, porozumienia klimatycznego z Paryża, Konwencji o różnorodności biologicznej i Europejskiego Zielonego Ładu, aby przeciwdziałać zmianie klimatu przede wszystkim dzięki skutecznej, przejrzystej, kompleksowej, zorientowanej na rezultaty i opartej na wynikach metodyce monitorowania wydatków na klimat, uwzględniającej negatywne skutki zmiany klimatu dla całej ludności i wszystkich regionów UE; wzywa do stosowania tej metodyki we wszystkich programach przewidzianych w wieloletnich ramach finansowych i Europejskim planie naprawy gospodarczej, w szczególności w odniesieniu do podstawowej infrastruktury w kluczowych sektorach gospodarki, takich jak produkcja i dystrybucja energii, transport, gospodarka wodna i gospodarowanie odpadami oraz budynki publiczne; jest przekonany, że mogą być konieczne dalsze środki na wypadek niewystarczających postępów w osiągnięciu celów klimatycznych Unii;

15. podkreśla kluczową rolę władz lokalnych i regionalnych w dążeniu do sprawiedliwej transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu dla wszystkich, której istotą jest spójność społeczna i gospodarcza, a także apeluje o większe wykorzystanie zielonych i niebieskich inwestycji i innowacji w polityce spójności oraz o szersze wykorzystanie rozwiązań opartych na zasobach przyrody; podkreśla potrzebę większych synergii między poszczególnymi źródłami finansowania na szczeblu UE, krajowym i regionalnym, jak również silniejszych powiązań między finansowaniem publicznym a prywatnym, w celu zwiększenia skuteczności regionalnych strategii środowiskowych w walce ze zmianą klimatu; przypomina, że proces ten nie byłby możliwy bez silnego ukierunkowania na umiejętności; jest zdania, że regionalne strategie środowiskowe powinny zmierzać także do wzmocnienia zdolności administracyjnych instytucji lokalnych i regionalnych oraz do rozwijania ich potencjału jako czynników sprzyjających konkurencyjności gospodarczej, społecznej i terytorialnej;

16. podkreśla, że inicjatywy podejmowane przez społeczności i obywateli mogą zdecydowanie wesprzeć transformację ekologiczną oraz łagodzenie zmiany klimatu i przystosowywanie się do niej, a lokalne grupy działania i program LEADER mogą posłużyć jako główne narzędzia osiągnięcia tego celu; zachęca w związku z tym państwa członkowskie i władze regionalne do skoordynowania tych programów z regionalnymi strategiami środowiskowymi;

17. podkreśla znaczenie koncepcji inteligentnych wsi w stawianiu czoła wyzwaniom klimatycznym Unii i z zadowoleniem przyjmuje jej włączenie do przyszłej WPR oraz unijnej polityki spójności i polityki regionalnej; nalega, aby państwa członkowskie włączyły podejście dotyczące inteligentnych wsi do swoich programów operacyjnych na rzecz wdrażania polityki spójności UE na szczeblu krajowym i regionalnym, a także do krajowych planów strategicznych WPR, co wymaga przygotowania strategii inteligentnych wsi⁽¹⁵⁾ na szczeblu krajowym; podkreśla rolę podejścia LEADER/RLKS we wdrażaniu strategii inteligentnych wsi, które powinny być silnie skoncentrowane na cyfryzacji, zrównoważonym rozwoju i innowacjach;

⁽¹⁵⁾ Art. 72b (poprawka 513) stanowiska Parlamentu Europejskiego w pierwszym czytaniu w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego przepisy dotyczące wsparcia na podstawie planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 i rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013 (Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0287).

Czwartek, 25 marzec 2021

18. zauważa, że unijne strategie makroregionalne powinny przyczynić się do nawiązywania współpracy mającej na celu rozwiązywanie problemów regionalnych związanych z łagodzeniem zmiany klimatu i przystosowywaniem się do niej, a zatem powinny być uwzględniane przy przyjmowaniu nowych programów, gdyż zintegrowane podejście i planowanie strategiczne mają podstawowe znaczenie;
19. wzywa do uwzględniania kryteriów środowiskowych i społecznych oraz ochrony dziedzictwa naturalnego w takim samym stopniu, jak kryteriów ekonomicznych, przy obliczaniu kwalifikowalności projektu, w szczególności w przypadku projektów związanych z dziedzictwem kulturowym i naturalnym;
20. podkreśla konieczność wspierania projektów łączących naukę, innowacje i obywatelstwo, takich jak nowy projekt europejski Bauhaus, który koncentruje się na odporności kultury i architektury w obliczu zmiany klimatu;
21. przypomina, że powodzenie regionalnych strategii środowiskowych zależy również od solidnej polityki badań i innowacji, także na szczeblu lokalnym i regionalnym; zachęca do współpracy między władzami lokalnymi, instytucjami badawczymi i przedsiębiorstwami, takiej jak inicjatywy Europejskiego Instytutu Innowacji i Technologii oraz jego wspólnot wiedzy i innowacji;
22. wzywa Komisję, by śledziła postępy rządów krajowych oraz władz lokalnych i regionalnych w rozwiązywaniu problemów w zakresie zmiany klimatu na wszystkich szczeblach oraz publikowała sprawozdania na ten temat, stosując wspólny standard wobec wszystkich państw członkowskich, a także, aby oceniła wzajemne powiązania między strategiami środowiskowymi a gospodarką; podkreśla, że należy zapewnić skuteczne zaangażowanie władz lokalnych i regionalnych na szczeblu krajowym w ocenę polityki dotyczącej zmiany klimatu w kontekście europejskiego semestru; podkreśla potrzebę zwiększenia skuteczności i komplementarności funduszy ESI oraz innych programów i instrumentów UE, takich jak EFRROW, EFMR, LIFE, „Horyzont Europa” i Kreatywna Europa, w walce ze zmianą klimatu; zachęca państwa członkowskie do zagwarantowania tej komplementarności przez zapewnienie ambitnego pod względem terytorialnym zastosowania ich krajowych planów odbudowy, angażującego wszystkie odpowiednie podmioty w regionach; ponadto zaprasza państwa członkowskie do przedstawiania regularnie aktualizowanej tablicy wyników, służącej pomiarowi oddziaływania terytorialnego krajowych i europejskich środków na rzecz odbudowy, ze zwróceniem szczególnej uwagi na wkład tych środków w walkę ze zmianą klimatu;
23. popiera porozumienie w sprawie wieloletnich ram finansowych na okres 2021–2027 z myślą o uniknięciu szkodliwych dotacji, poparciu pełnego wycofania dopłat do paliw kopalnych, zarówno bezpośrednich, jak i pośrednich, najpóźniej do 2025 r. oraz zapewnieniu ogólnego finansowania i ustanowieniu priorytetów programowych, które odzwierciedlają kryzys klimatyczny i przyczyniają się do uwzględniania działań w dziedzinie klimatu we wszystkich obszarach polityki oraz do osiągnięcia ogólnego celu zakładającego przeznaczanie 30 % wydatków z budżetu UE na cele klimatyczne, co oznacza, że co najmniej 547 mld EUR z nowych zasobów finansowych UE zostanie udostępnionych na potrzeby zielonej transformacji; podkreśla znaczenie przestrzegania przy wdrażaniu polityki spójności zasad takich jak cele zrównoważonego rozwoju ONZ, sprawiedliwa transformacja sprzyjająca włączeniu społecznemu, prawnie wiążące cele przeznaczania 30 % wydatków na inicjatywy związane z klimatem, a także cel przeznaczania 10 % na wydatki na różnorodność biologiczną do końca okresu programowania; podkreśla w związku z tym, że należy rozważyć przyjęcie przejrzystej, kompleksowej i miarodajnej metody śledzenia wydatków związanych z klimatem i wydatków związanych z różnorodnością biologiczną oraz w razie konieczności dostosować tę metodę podczas śródkresowej rewizji WRF;
24. z zadowoleniem przyjmuje cel polityki 2 proponowanego nowego rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów⁽¹⁶⁾ zakładający dążenie do bardziej przyjaznej dla środowiska, niskoemisyjnej i przechodzącej na gospodarkę zeroemisyjną i odpornej Europy dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, działań na rzecz łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej oraz zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem; przypomina, że dla koncentracji tematycznej EFRR w odniesieniu do celu polityki 2 optymalne byłoby zastosowanie na poziomie regionalnym, aby odzwierciedlić specyfikę poszczególnych regionów pod względem klimatu;
25. z zadowoleniem przyjmuje osiągnięte w rozmowach trójstronnych porozumienie w sprawie Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, w tym dodatkowych środków z instrumentu Next Generation EU i dwóch dodatkowych filarów mechanizmu sprawiedliwej transformacji, tj. specjalnego programu w ramach InvestEU oraz instrumentu pożyczkowego na rzecz sektora publicznego, które przyczynią się do złagodzenia skutków gospodarczych transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu w najbardziej narażonych regionach UE; podkreśla, że Fundusz na rzecz

⁽¹⁶⁾ Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu i Migracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu na rzecz Zarządzania Granicami i Wiz (COM(2018)0375).

Czwartek, 25 marzec 2021

Sprawiedliwej Transformacji będzie nowym instrumentem wspierania obszarów najbardziej dotkniętych transformacją w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu oraz zapobiegania pogłębianiu dysproporcji regionalnych; ubolewa jednak nad faktem, że w ramach porozumienia Rady w sprawie Next Generation EU zmniejszono o ponad dwie trzecie, tj. z 30 mld EUR do 10 mld EUR, kwotę dopłat uzupełniających zaproponowaną przez Komisję; podkreśla, że cięcia te są szkodliwe dla realizacji głównych celów Funduszu i wywierają dodatkową presję na budżety krajowe; wzywa państwa członkowskie do jak najszybszego zaprogramowania funduszy, a także wzywa zainteresowane państwa członkowskie do szczególnego uwzględnienia regionów najbardziej oddalonych w podziale funduszy, gdyż regiony te są znacząco dotknięte zmianą klimatu i narażone na klęski żywiołowe, takie jak cyklony, wybuchy wulkanów, susze, wzrost poziomu wód i powódzie;

26. z zadowoleniem przyjmuje program REACT EU, gdyż kontynuuje on i rozszerza reagowanie kryzysowe i środki kryzysowych działań naprawczych, dostarczając dodatkowych zasobów dotychczasowym programom polityki spójności;

27. potwierdza, że w procesie transformacji należy w pełni odzwierciedlić specyfikę wszystkich regionów określonych w art. 174 TFUE, tak aby żaden region nie pozostał w tyle, w szczególności dzięki skupieniu się na obszarach wiejskich, obszarach dotkniętych transformacją przemysłową i regionach borykających się z poważnymi i trwałymi utrudnieniami naturalnymi lub demograficznymi, aby zapewnić ogólny harmonijny rozwój wszystkich obszarów; uważa, że w związku z tym konieczna jest ocena specyfiki regionów wymienionych w art. 174 TFUE na wypadek ewentualnego przeglądu wytycznych w sprawie pomocy państwa; podkreśla konieczność pełnego wykorzystania przez władze lokalne i regionalne wszystkich instrumentów finansowych (z budżetu UE, a także z innych europejskich instytucji finansowych, takich jak EBI) na walkę z kryzysem klimatycznym i zwiększanie odporności społeczności lokalnych, a zarazem przygotowanie do odbudowy po pandemii COVID-19; w szczególności podkreśla, że należy ustanowić dodatkowe instrumenty umożliwiające bezpośredni dostęp do funduszy unijnych, takie jak innowacyjne działania miejskie w ramach EFRR (art. 8 rozporządzenia (UE) nr 1301/2013) czy przyszła europejska inicjatywa miejska po 2020 r. na podstawie rozporządzenia w sprawie EFRR/Funduszu Spójności (art. 10), zwłaszcza dla projektów w ramach Europejskiego Zielonego Ładu;

28. uważa, że innowacyjne, integracyjne i zrównoważone rozwiązania służące wzmocnieniu i uatrakcyjnieniu obszarów wiejskich jako miejsc zamieszkania i pracy powinny stanowić główny element wdrażania polityki spójności;

29. przypomina, że na podstawie art. 349 TFUE regiony najbardziej oddalone korzystają ze szczególnej procedury umożliwiającej przyjęcie środków dostosowanych do ich specyfiki; wzywa do przydzielania tym regionom niezbędnych środków finansowych, aby mogły one przeprowadzić transformację ekologiczną oraz przystosować się do skutków zmiany klimatu, które uderzają w nie szczególnie mocno ze względu na ich podatność na zagrożenia; wzywa również do utworzenia centrum monitorowania zrównoważonego rozwoju i transformacji ekologicznej w regionach najbardziej oddalonych w celu określenia dobrych praktyk i opracowania zrównoważonych rozwiązań w dziedzinie walki ze zmianą klimatu, które mogłyby zostać przyjęte i dostosowane w innych regionach Unii Europejskiej;

30. wyraża zaniepokojenie stratami gospodarczymi wynikającymi z zagrożeń naturalnych oraz szkodami w finansowanych przez UE projektach infrastrukturalnych, powodowanymi przez ekstremalne zjawiska pogodowe i klimatyczne; apeluje o wsparcie działań i projektów infrastrukturalnych spełniających normy klimatyczne i środowiskowe i wykazujących większą odporność na zagrożenia naturalne;

31. zwraca uwagę na kluczową rolę, jaką wyspy, w szczególności małe, oraz regiony najbardziej oddalone i peryferyjne odgrywają w transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu jako innowacyjne laboratoria na potrzeby rozwoju czystej energii, inteligentnej mobilności, gospodarowania odpadami i gospodarki o obiegu zamkniętym, jeśli ich pełny potencjał zostanie uwolniony dzięki odpowiednim narzędziom, wsparciu i finansowaniu, co umożliwi im odgrywanie zasadniczej roli w badaniach w dziedzinie zmiany klimatu i bioróżnorodności; przypomina, że powinny one mieć dostęp do wystarczających zasobów gospodarczych i odpowiedniego szkolenia w celu prowadzenia zintegrowanych, sektorowych i innowacyjnych interwencji w zakresie zrównoważonej infrastruktury i lokalnego rozwoju gospodarczego; podkreśla potencjał regionów peryferyjnych i najbardziej oddalonych w dziedzinie energii ze źródeł odnawialnych, związany z ich uwarunkowaniami geograficznymi i klimatycznymi;

32. podkreśla potrzebę wykorzystania wyników takich inicjatyw, jak nowe rozwiązania energetyczne zoptymalizowane dla wysp (NESOI), inicjatywa na rzecz inteligentnych wysp oraz czysta energia dla wysp UE (CE4EUI), które obejmują również wyspy posiadające status krajów i terytoriów zamorskich (KTZ), aby zapewnić funkcjonalne przejście między okresami programowania 2014–2020 i 2021–2027; w związku z tym apeluje do Komisji o przygotowanie przyjaznych dla użytkownika wytycznych dla samorządów regionalnych i lokalnych, aby umożliwić im zapoznanie się ze skonsolidowanymi najlepszymi praktykami w dziedzinie transformacji energetycznej i obniżania emisyjności gospodarki, a także wykorzystanie tych praktyk; z zadowoleniem przyjmuje memorandum ze Splitu, w którym uznano wiodącą rolę społeczności wyspiarskich w transformacji energetycznej; zwraca w związku z tym uwagę na znaczenie wymiany najlepszych praktyk i promowania wzajemnego uczenia się;

Czwartek, 25 marzec 2021

33. podkreśla, że regionalne strategie ochrony środowiska powinny również wspierać produkcję energii ze źródeł odnawialnych i zasobooszczędność w sektorach rolnym, spożywczym i leśnym, z uwzględnieniem konkurencyjności tych sektorów; sugeruje, aby właściwe organy priorytetowo traktowały wszystkie warianty produkcji energii ze źródeł odnawialnych przynoszące korzyści dla środowiska, gospodarki regionalnej oraz mieszkańców danych regionów; podkreśla, że regionalne strategie środowiskowe powinny być szczególnie ukierunkowane na wspieranie zastępowania materiałów, które w znacznym stopniu wykorzystują paliwa kopalne, materiałami odnawialnymi i materiałami pochodzenia biologicznego, pozyskanymi z leśnictwa i rolnictwa, czyli dwóch sektorów będących zarówno emitentami dwutlenku węgla, jak i jego pochłaniaczami; podkreśla, że zrównoważona i przyjazna dla środowiska gospodarka leśna ma zasadnicze znaczenie dla ciągłości pochłaniania gazów cieplarnianych z atmosfery, a także umożliwiała dostarczanie odnawialnych i przyjaznych dla klimatu surowców na wyroby z drewna, magazynujących dwutlenek węgla i mogących zastępować materiały pochodzenia kopalnego i paliwa kopalne; podkreśla, że „potrójna rola” lasów (pochłanianie, magazynowanie i zastępowanie) przyczynia się do ograniczenia emisji dwutlenku węgla uwalnianych do atmosfery, a jednocześnie zapewnia dalszy wzrost lasów oraz rozwój wielu innych usług świadczonych przez lasy, tak więc powinna stanowić integralną część regionalnych strategii środowiskowych;

34. podkreśla, że wszystkie sektory muszą być reprezentowane i wspierane w procesie transformacji w kierunku procesów przemysłowych neutralnych dla klimatu, co przyczyni się do zrównoważonego rozwoju Unii przy jednoczesnym utrzymaniu międzynarodowej konkurencyjności oraz zachowaniu spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej poszczególnych regionów Europy; podkreśla strategiczną rolę zrównoważonej i zdecentralizowanej energii ze źródeł odnawialnych w rozwoju regionów UE i ich przedsiębiorstw, w szczególności MŚP; jest zdania, że skuteczne regionalne strategie środowiskowe będą korzystne także dla sektora turystyki, gdyż mogą pomóc w podnoszeniu atrakcyjności wielu europejskich regionów jako zrównoważonych kierunków turystycznych oraz mogą bardziej ogólnie promować nowy rodzaj odpowiedzialnej i zrównoważonej turystyki;

35. podkreśla, że ograniczenie użytkowania gruntów, w szczególności zasklepienia gleby, powinno zostać uwzględnione jako ważne kluczowe kryterium przy wdrażaniu polityki spójności, w uzupełnieniu do regionalnych strategii środowiskowych, aby możliwie najlepiej zachować potencjał i różnorodność użytkowania gleby w walce przeciwko zmianie klimatu (magazynowanie wody, składowanie dwutlenku węgla, funkcja filtracyjna i buforowa oraz funkcja przemiany materii, zapewnienie żywności, produkcja substancji biogenicznych);

36. podkreśla potrzebę przeglądu dyrektywy w sprawie opodatkowania energii⁽¹⁷⁾ zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci”, tak aby najpóźniej do 2025 r. promować zrównoważone źródła energii w celu dalszego odchodzenia od paliw kopalnych, zwracając szczególną uwagę na skutki społeczne;

37. podkreśla, że we wszystkich działaniach, strategiach politycznych i programach UE należy w pełni wdrożyć i zintegrować uwzględnianie aspektu płci jako zasadę horyzontalną;

38. z zadowoleniem przyjmuje prezentację strategii fali renowacji jako jednej z najważniejszych strategii przyczyniających się do osiągnięcia przez Europę neutralności klimatycznej do 2050 r.; podkreśla potrzebę przeciwdziałania ubóstwu energetycznemu – w ramach szerszej europejskiej strategii walki z ubóstwem – poprzez program renowacji budynków ukierunkowany na gospodarstwa domowe o szczególnych potrzebach i niskich dochodach;

39. wzywa do dalszego wspierania transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym opartej na ponownym użyciu, użyciu w celu innym niż pierwotny i naprawie w zaktualizowanym planie działania UE dotyczącym gospodarki o obiegu zamkniętym w celu promowania zasobooszczędności i stymulowania zrównoważonej konsumpcji dzięki informowaniu konsumentów o trwałości i możliwości naprawy produktów za pośrednictwem obowiązkowego etykietowania produktów, w uzupełnieniu do opracowywania odpowiednich ram prawnych oraz zbioru konkretnych, szeroko zakrojonych i ambitnych środków stymulujących gospodarkę o obiegu zamkniętym na szczeblu UE; podkreśla, że stworzenie i wzmocnienie regionalnych obiegów gospodarczych przede wszystkim w oparciu o surowce biogeniczne z rolnictwa i leśnictwa ma zasadnicze znaczenie dla generowania zrównoważonego wzrostu gospodarczego i zielonych miejsc pracy; podkreśla pilną potrzebę dalszego wspierania zasad gospodarki o obiegu zamkniętym i priorytetowego traktowania hierarchii postępowania z odpadami; apeluje o opracowanie lokalnych planów dotyczących gospodarki o obiegu zamkniętym oraz o to, by władze regionalne i lokalne udzielały zamówień publicznych w sposób ekologiczny i ambitny z punktu widzenia zrównoważonego rozwoju produktów i usług, co wzmocni odporność przemysłu i strategiczną autonomię Unii Europejskiej;

⁽¹⁷⁾ Dyrektywa Rady 2003/96/WE z dnia 27 października 2003 r. w sprawie restrukturyzacji wspólnotowych przepisów ramowych dotyczących opodatkowania produktów energetycznych i energii elektrycznej (Dz.U. L 283 z 31.10.2003, s. 51).

Czwartek, 25 marzec 2021

40. apeluje o dalsze inwestycje w zrównoważoną mobilność, taką jak koleje i rozwiązania zrównoważonej mobilności miejskiej dla bardziej zielonych miast oferujących obywatelom lepszą jakość życia;
  41. z zadowoleniem przyjmuje działania Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI) zmierzające do zmiany jego polityki pożyczek na rzecz sektora energetycznego i ukierunkowania 50 % jego operacji na działania w dziedzinie klimatu i zrównoważenie środowiskowe; apeluje do EBI, aby zaangażował się w zrównoważoną transformację w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu, zarazem poświęcając szczególną uwagę regionom najsilniej dotkniętym tą transformacją;
  42. opowiada się za silnym zaangażowaniem mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) w proces transformacji, a także w opracowywanie i wdrażanie regionalnych strategii środowiskowych, gdyż podmioty te są nie tylko dobrze osadzone w swoim kontekście gospodarczym, lecz będą również podlegać oddziaływaniu strategii politycznych Zielonego Ładu; uważa, że zasadnicze znaczenie ma udzielenie MŚP pomocy w wykorzystaniu możliwości związanych z transformacją ekologiczną w drodze dostosowanego wsparcia w podnoszeniu i zmianie kwalifikacji;
  43. apeluje do Komisji, aby za poziom odniesienia dla projektów wydatków przyjęła najwyższy możliwy poziom ambicji klimatycznych;
  44. podkreśla propozycję Komisji z unijnej strategii ochrony różnorodności biologicznej na 2030 r., aby miasta powyżej 20 tys. mieszkańców przygotowały plany zazieleniania w celu stworzenia różnorodnych biologicznie i powszechnie dostępnych lasów miejskich, parków i ogrodów, miejskich ferm, a także zielonych dachów, murów i zadrzewionych alei; przypomina o pozytywnym wpływie zieleni na miejski mikroklimat i zdrowie mieszkańców, w szczególności słabszych grup społecznych; zachęca do podjęcia takich działań i wzywa do uruchomienia narzędzi politycznych, regulacyjnych i finansowych na rzecz ich wdrożenia;
  45. wzywa do ustanowienia skutecznych mechanizmów współpracy regionalnej i międzyregionalnej w dziedzinie zapobiegania klęskom żywiołowym, w tym zdolności reagowania, zarządzania i wzajemnej pomocy w przypadku klęsk żywiołowych;
  46. apeluje, aby polityka spójności odgrywała większą rolę we wspieraniu działań na rzecz zapobiegania zagrożeniom w celu dostosowania się do obecnych i przyszłych skutków zmiany klimatu na szczeblu regionalnym i lokalnym;
  47. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, Komitetowi Regionów i państwom członkowskim.
-